

Skapelsen og evolusjonsteorien

(Sist oppdatert: 25.07.2018)

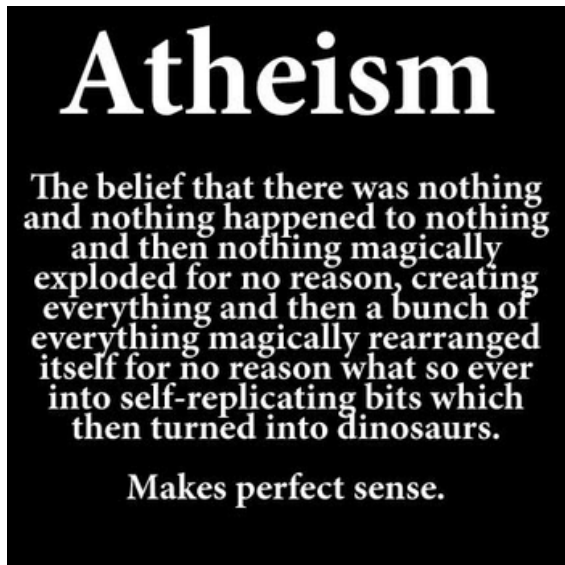
Himmel, fjell og kors

Artikkelens hovedtema: **Skapelsen kontra evolusjonsteorien, “the big bang” og vitenskapen kontra tro.** Jeg tror ikke nødvendigvis at vi skal tolke skapelseshistorien i Bibelen bokstavelig med at alt ble skapt i løpet av seks dager (1 Mos 1). Etter mitt syn kan skapelsesberetningen i Bibelen godt være en symbolsk fortalt fortelling uten at dette ødelegger for min gudstro og Bibelens troverdighet. Adam og Eva slik som fortalt i Bibelen har ikke nødvendigvis levd som historiske personer, uten at dette gir meg noen troskriser. Et “problem” med Bibelen er at den forresten har to ulike skapelsesfortellinger, som også kan hevdes å delvis motsi hverandre.

Allt i Bibelen må ikke nødvendigvis være helt bokstavelig for at jeg skal kunne tro på hovedlinjene og hovedbudskapet. Jeg tror på at det er Gud som har skapt hele universet og som har sin styrende hånd over det. Denne troen kan kombineres med vitenskap slik jeg ser det.

I min gamle blogg skrev jeg en artikkel med tittelen: “Jeg – en eklektisk kristen?” Jeg kom til konklusjonen at jeg nok er en **eklektisk kristen** etter å ha svart på en quiz. Ifølge testen innebærer eklektisk følgende: “*Du tar med deg det som passer, men kjøper ikke hele pakken*”. Ordlista sin fortolkning av det samme begrepet: “*utvelgende, prøvende*”.

Ja, jeg tror på Bibelens treenige Gud og jeg kan stå inne for hele den apostoliske trosbekjennelsen. Jeg vil absolutt definere meg som en troende. Imidlertid er det enkelte “kristne grunnsannheter” jeg ikke nødvendigvis sluker rått. Jeg er og blir en kritisk kristen.

Ateisme

Noen kjappe definisjoner: Å være **kreasjonist / Intelligent design (ID)** innebærer at man tror at verden og livet på jorda har blitt skapt av en guddommelig makt. Kreasjonisme passer helt greit som skapelsessyn for dem som er “bokstavtro kristne”. **Evolusjonsteori** og evolusjonistene i ren form utelukker at en Gud står bak verden og skapelsen. **Teistisk evolusjon** kombinerer på sett og vis de to tidligere nevnte synene. Tilhengere av teistisk evolusjon tror at verden er skapt av Gud gjennom evolusjon slik som evolusjonsteorien forteller.

Når det gjelder skapelsen er jeg nok tilbøyelig til å kunne tro på en blanding av skapelse og evolusjonsteori, dvs. teistisk evolusjon (evolusjon styrt av Gud). Verden kan teoretisk sett ha blitt skapt på seks dager, men det rokker ikke ved min tro om det i stedet har gått flere tusen år på skapelsesjobben med en viss utvikling og evolusjon underveis.

Evolusjonsteoriens far (darwinisme) er som kjent Charles Robert Darwin. “Survival of the fittest” eller “naturlig seleksjon” / “de best tilpassedes overlevelse” er begreper som ofte forbindes med hans teorier. Darwinismen, eller utviklingslæren, mener at verden og alt rundt oss har utviklet seg til slik det nå er gjennom millioner eller milliarder av år. Menneskets opphav er fra apekatter, og man kan gå videre bakover og hevde at alt liv startet i havet. Evolusjonsteorien tar som utgangspunkt at alt liv har blitt til via tilfeldigheter, naturlig utvalg og en god porsjon med flaks.

Imidlertid velger jeg å tro og anta at det er Bibelens Gud som var kraften som igangsatte skapelsen samt “trakk i trådene” underveis. Om Gud brukte “big bang” eller andre metoder er mindre interessant. Fra mitt ståsted ser jeg ingen stor konflikt mellom kristen tro og vitenskap.

Vitenskap skal være objektiv kunnskap. Hypoteser og teorier blir testet ved hjelp av observasjoner og undersøkelser. Dette å muliggjøre etterprøvnbarhet er sentralt innenfor forskningen og vitenskapen. I den forbindelse faller evolusjonsteorien igjennom. Det finnes diverse hull i teorien som gjør at man ikke akkurat kan kalle den for eksakt vitenskap. Til syvende og sist kan evolusjonsteorien enkelt og greit kalles en teori og til dels en trosretning.

Ofte har det blitt framstilt som om det er store konflikter mellom det kirka/kristentroen står for og vitenskapen på den andre siden. Dette motsetningsforholdet er neppe så stort i virkeligheten som man innimellom kan få inntrykk av. Det trenger ikke å være noen stor konflikt mellom vitenskap og kristentro.

“Vitenskap uten religion er lam, religion uten vitenskap er blind.” (Albert Einstein).

Se ellers kommentarene til dette innlegget. En av personene sier at han i hovedsak tror på naturvitenskap, logikk, observasjoner, forstå sammenhenger og vitenskapelige metoder. Han mener at det fort kan bli et motsetningsforhold mellom vitenskap og religiøs tro. Jeg forstår det slik at han anser at det er vanskelig/umulig å tilegne seg sikker viten, men observasjoner kan si noe om hva som IKKE er sant/riktig (jf. Karl Popper, falsifikasjon av hypoteser, falsifikasjonisme/hypotetisk-deduktive metode). Selv klarer jeg vel godt å leve med en “miks” mellom tro og vitenskap. Imidlertid er jeg enig i en setning vedkommende skriver: *“Det virker av og til som om folk blir redd hodet skal eksplodere om de utsetter seg selv for refleksjon og kritisk tenkning.”*

I en del sammenhenger havner vitenskapen over i spekulasjoner, filosofi og tro. Vitenskapen kan ikke gi svar på alt, og vitenskapen kan heller ikke “bevise” eller motbevise alt med objektive vitenskapelige metoder. Alt kan ikke observeres eller måles. I tillegg kan man klare å skape motsetninger mellom kristentro og filosofi.

Jordkloden

For en fantastisk virkelighet vi forholder oss til. Samspillet i naturen, økologien (økosystemet), naturlovene og alle universets mysterier. For meg blir det naturlig å tro at det står en skapende kraft bak alt dette.

De som tror 100 % på evolusjonsteorien og "the big bang" har etter mitt syn en veldig sterk tro. At alt som vi ser rundt oss i naturen skal ha blitt til av ingenting uten at en styrende kraft (les: Gud) står bak blir for meg helt komplett uforståelig. Sannsynligheten for at tilfeldige eksplosjoner og prosesser skal ha skapt vår komplisert sammensatte verden og natur finner i hvert fall jeg som liten og urealistisk. En velbrukt metafor er at det omtrent er like sannsynlig at verden har skapt seg selv, som at en bok kan bli til av seg selv etter en eksplosjon i et trykkeri. Jorden og universet fungerer på mange måter som et finstemt og detaljert/avansert urverk, hvor jeg anser at urmakeren er Bibelens Gud.

Jeg synes at nyateistene er på svært tynn is med sin kategoriske avvisning av en Gud. En del av ateistene bør rett og slett sette seg litt bedre inn i hva troende legger i begrepet Gud. Å tro på Gud er ikke det samme som å tro på fantasifigurer slik som julenissen. Gud er utenfor ordinære størrelser slik som tid, sted og rom.

Ofta blir evolusjonsteorien innenfor skolen presentert som en vitenskapelig ufravikelig sannhet. Skapelsen på den annen side hevdes å være ren overtro. Selv vil jeg si at evolusjonsteorien har alt for mange hull og svakheter til å kunne kalles for eksakt vitenskap. Troen på skapelsen og det kristne budskap er som navnet antyder **TRO** (tro = oppfatning, (religiøs) overbevisning, nesten sikker på/overbevist, stole på, ta for gitt at det er sant.)

Tro er tillit til noe større utenfor oss selv, noe guddommelig. Det er snakk om en personlig visshet, virkeliggjøring, garanti og/eller erkjennelse som ikke kan vitenskapelig bevises. Tro er ikke-vitenskapelig, ikke-synlig, ikke-beviselig, ikke-fornuftig og ikke-rasjonelt. Tro er personlig overtro og overbevisning i vårt indre.

Å tvinge andre til å ta et valg mellom 1) troen på skapelsen eller 2) vitenskapen og evolusjonsteorien er enkelt og greit tullball, og en oppkonstruert "Bibeltro" problemstilling.

En interessant ekstern blogg-artikkel relatert til temaet skapelsen:

Inndeling:

- Ungjord-kreasjonister: Hevder at jorden er 6-10 000 år gammel, Adam og Eva var ifølge dem historiske personer.
- Kristen-evolusjonister: Gud brukte makroevolusjon til å skape.
- Gammeljord-kreasjonister: Jorden er betydelig eldre enn 6-10 000 år gammel.

Noen sitater hentet fra innlegget:

- "Mitt mål er derimot at du kommer til erkjennelse om at spørsmålet om jordens alder strengt tatt er underordnet og at det finnes viktigere ting å kjempe for."
- "Skal kristen-Norge unngå mer splittelse trenger vi mindre skråsikkerhet og mer ydmykhet."
- "Ved å appellere til usikkerheten unngår man å ende opp i en stor debatt om evolusjonsteorien."

Kilde: Omvendt.org: [En vei videre gjennom skapelsesdebatten \(Asbjørn Berland\)](#).

Enkelte tror at vi mennesker stammer fra apene. Muligens kan det være noe i disse teoriene, men det er og blir teorier så vidt meg bekjent. Det har vært snakket om "The missing link" (det manglende mellomledd) hvor det ikke har vært mulig å helt bevise utviklingen og overgangen fra ape til menneske ved hjelp av de fossiler som har blitt funnet.

For å finne "eksakt" datering eller alder på organisk materiale benyttes ofte [karbondatering \(C-14 metoden\)](#) eller "radiometrisk datering". Dette faller inn under vitenskapen, men metodene har ofte relativt store feilkilder. Ikke helt eksakt vitenskap med andre ord.

En "evigvarende krangel" som stadig pågår er diskusjonen rundt hvor gammel jorden er. Tilhengere av evolusjonsteorien vil gjerne hevde at jorden er flere milliarder år gammel. Kreasjonister og konservative kristne vil med Bibelen i hånda hevde at jorden er ca. 6000 år gammel. For meg spiller det liten rolle om hva som er det mest korrekte rundt alder.

En liten avsporing: Skapelse og evolusjon er en side av saken. Enkelte kristne er også til tider sykkelig opptatt av [Guds straffedom som skal utøses over verden, dommedag \(Harmageddon\) og endetid](#). Etter dommens dag skal det oppstå "en ny himmel og en ny jord". Vi mennesker gjør også vært beste for å ødelegge jorden vår via [forurensning \(manglende fokus på miljøvern\) og menneskeskapt klimaendringer](#).

Netflix: Filmen "A matter of faith"

Noe av grunnen til at jeg igjen begynte å tenke på skapelse kontra evolusjon er at jeg så en film via [Netflix](#) som heter "A matter of faith" (2014). Ei ung jente som begynte på universitet/høgskole "ble utsatt" for en professor som trodde fullt og helt på evolusjonsteorien. For professoren var evolusjonsteorien en uomtvistelig sannhet. Innsigelser mot teorien og kristen tro ble latterliggjort og kontant avvist. Filmen kan anbefales som en "dummies" guide til dem som måtte være interessert i krysningspunktet mellom evolusjonsteori og skapelse.

I skoler (inkludert på høgskole/universitet) blir gjerne virkeligheten kraftig forenklet. Det er slett ikke uvanlig så vidt jeg har forstått at evolusjonsteorien presenteres som en uomtvistelig sannhet. Teorien presenteres også som vitenskap / forskning. Det er lite rom for kritiske spørsmål til teorien og til å presentere andre syn. Gud og gudstro har liten plass i slike settinger.

Selv vil jeg som sagt plukke det "beste" fra kombinasjonen av Bibelens skapelseshistorie og evolusjonsteorien. Altså teistisk evolusjon. Jeg tolker ikke skapelseshistorien i Bibelen helt bokstavelig, men samtidig tror jeg at det er Bibelens Gud som står bak skapelsen av jorda, himmelen, naturen etc. Jeg tror også at det har skjedd en del utvikling og evolusjon underveis i jordas og himmelens historie. Om det har vært et "big bang" eller om ting har skjedd på andre måter er jeg ikke så veldig opptatt av.

Helvete (fortapelsen)

En bok som jeg antar kunne ha vært interessante å lese er boka til Bjørn Are Davidsen & Atle Ottesen Søvik med tittelen "*Evolusjon eller kristen tro? – Ja takk, begge deler! Om fornuft, vitenskap og tro*". [Boka er gitt ut på E frem forlag, Forlaget Lengt.](#)

Det gode og det onde, de to utganger: En annen ting som kan diskuteres i det vide og det brede er det ondes opphav og helvete. Hvor kommer Satan eller Djevelen fra? Er han en fallen engel? Har han dukket opp fra det store intet, uten å ha blitt skapt av Gud? Er det pine, ild (ildregn), svovel og et brennende varmt helvete som venter på de ikke-troende etter dommens dag? Selv er jeg noe usikker på hvor bokstavelig dette skal tolkes, selv om jeg tror på to ulike utfall på dommens dag.

En liten avsporing: Jeg liker å se på [Star Trek \(science fiction\)](#). I de ulike Star Trek-seriene og filmene utforskes verdensrommet/universet, og de som er om bord i stjerneskippene (USS Enterprise NC-1701-D, Voyager osv.) treffer på mange menneske-liknede (krigerske) skapninger. **Finnes det intelligent liv på andre planeter** i verdensrommet, mon tro? Ikke vet jeg helt sikkert. Uansett om det skulle vise seg å være andre intelligente skapninger der ute rokker ikke dette med min tro og syn på virkeligheten.

Fra den satiriske nettsiden [Smyrna menighet](#) i Oslo:

Opptakskravene til de som studere på universitetene er at studentene er intelligente nok til å forstå at Gud finnes, hans sønn Jesus døde for våre synder og at jorden er 6000 år gammel. De som ikke er intelligente nok til å forstå dette må avvises og heller settes til mer manuelt arbeid som f. eks. nydyrking av jord, pleiere på sykehjem, boligbygging eller bygging av kirker. Disse er idioter og undermålere som kun kan brukes til manuelt, hardt arbeid. Så får vi i intelligensligaen løse problemer og lede Norge ved hjelp av Bibelen, den ubestridelige sannhet.

Det virker nesten som enkelte kristne kommer i en dyp troskrise hvis noen hevder at ikke alt i Bibelen nødvendigvis skal leses helt bokstavelig. For dem skjedde skapelsen på seks ordinære dager. Basta. Slike personer hevder ofte at de er [Bibeltro](#) og det kan virke som om de kun aksepterer sitt eget syn som det gyldige for folk som skal kunne få lov til å kalle seg kristne.

Helt eksakt hva som er rett og galt angående skapelsen og hvordan den skjedde får man neppe svar på i dette livet. Til syvende og sist blir det en del spekulering, argumentering, filosofering, synsing og tro. Imidlertid er jeg for min del åpen for at ikke alt som står i Bibelen nødvendigvis skal leses helt bokstavelig. Jeg sier også ja takk til en kombinasjon av vitenskap og tro.

Lenker:

- [BRR sin blogg: Bibeltro](#)
- [BRR sin blogg: Kategori protest kristendom](#)
- [BRR sin blogg: Protest mot enkelte former for kristendom](#)
- [Wikipedia: Kreasjonisme, teistisk evolusjon og evolusjonsteori](#)
- [Bibleinfo.com: Skapelsen – hvor har jeg mitt opphav?](#)
- [Dekodet](#) (blogg tilhørende Bjørn Are Davidsen, han har blant annet vært opptatt av myter og forholdet mellom kirke/tro og vitenskap.)
- [Ulf Magnes blogg: Problemer med datering av jorden](#)

(Opprinnelig publisert her i bloggen 29. september 2011 @ 15:27, senere re-publisert og utvidet.)

Del dette:

Lik dette:

Laster...